

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/45/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120207546
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120207546.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. Q. N., narodeného XX.XX.XXXX, mal. I. N., narodenej XX.XX.XXXX, mal. N. P. N., narodeného XX.XX.XXXX a mal. O. N., narodeného XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, deti rodičov: matky Q. N., narodenej XX.XX.XXXX, bytom K., K. XX a otca L.V. N., narodeného XX.XX.XXXX, bytom K., S. N. X, v konaní o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 28P/172/2020 - 86 zo dňa 02.12.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania, argumentácia strán

1. Predmetom konania je zmena rozsahu výživného stanoveného súdnym rozhodnutím a to rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 28P/76/2017-150 zo dňa 11.06.2018, ktorým okrem iného bola súdom určená vyživovacia povinnosť otca na čas po rozvode manželstva rodičov maloletých detí zo strany otca pre maloletého Q., I., N. P. M. O.. Otec podal návrh na zníženie výživného poukazujúc na to, že jeho mesačný príjem sa oproti čistému príjmu v čase rozhodnutia súdu znížil o sumu 200.- Eur a zmenila sa mu pracovná pozícia, znížil sa mu príjem po prechode zamestnávateľa zo 4 zmennej prevádzky na 3 zmenu prevádzku, neumožňuje mu to pracovať počas víkendov. Zároveň má za to, že matka si zlepšila svoju finančnú situáciu, svojimi schopnosťami si privyrába si, má vlastný príjem, má úľavy na dani, sociálny príspevok na Damiána.

2. Matka s návrhom na zníženie výživného nesúhlasila poukazujúc na potreby maloletých detí, ktoré sa neznižili.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej len súd) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že „I. návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a,
II. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

4. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil právne s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, § 78 ods. 2, 3 Zákona o rodine.

5. Súd poukázal na svoje zistenia v rámci skutočného stavu kedy zistil, že naposledy bolo výživné určené rozhodnutím súdu v roku 2018, deti sú zverené do osobnej starostlivosti matky. Pomery sa zmenili na strane matky, ktorá je zamestnaná a jej príjem je vyšší, avšak nie vo veľmi výraznej miere, keďže pri predchádzajúcom rozhodovaní uvádzala, že príjem so všetkými príspevkami je 630,- Eur. Dnes je jej príjem ako asistentky v škole 600,- Eur + prídavky na deti. Zmenili sa aj pomery u mal. detí, keďže uplynula doba viac ako dvoch rokov od posledného rozhodnutia, najmä u mal. O., ktorý nastúpil na prípravku do základnej školy. Ďalšie výdavky, ktoré deklarovala matka, sú v spojitosti s vyššími ročníkmi primerané. To, čo spochybňoval otec a teda to, že matka platí inkaso v byte, kde nebýva, súd berie ako relevantné. Postoj otca voči bývaniu aj výdavky, ktoré má s tým spojené, súd považuje za relevantné. Otec sa rozhodol riešiť takto svoju bytovú otázku, ale to, že si byt opravil a spláca teraz za neho 200,- Eur svojim príbuzným, súd nepovažoval ako relevantný výdavok, ktorý by sa mal odzrkadliť v jeho povinnosť platenia vyživovacej povinnosti. Súd len dáva do pozornosti, že aj pri poslednom rozhodovaní o rozvod manželstva, mal otec výdavky spojené s bývaním. Súd teda uzatvára, že s poukazom na to, že otcov príjem sa nezmenil od posledného rozhodnutia súdu, naopak výdavky na mal. deti vzrástli v súvislosti s vekom a pri najmladšom aj v súvislosti s nástupom do nultého ročníka, súd návrh otca na zníženie výživného v celom rozsahu zamietol a považuje toto rozhodnutie v záujme mal. detí.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

III. Obsah odvolania a vyjadrení k odvolaniu

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec, ktorý navrhuje zmeniť rozsudok a upraviť výživné na všetky maloleté deti na sumu 350.- Eur alebo vec vrátiť. Poukazuje v odvolaní na to, že naposledy bolo o výživnom rozhodnuté v roku 2018, manželstvo bolo ukončené rozvodom a bolo rozhodnuté o výživnom. Vzдал sa práva na odvolanie, keďže ani nevnímal čo podpisuje, bol veľmi utrápený. Poukazuje na to, že jeho mamka mala vážnu dopravnú nehodu v roku 2010, hrozí jej vozík, nemá žiadne finančné prostriedky je potrebné jej pomáhať. Poukazuje na to, že v čase úpravy mal príjem 1000.- Eur, ale býval pri rodičoch a oni mu finančne pomáhali a podporovali ho a teraz všetky náklady a inkaso za byt platí sám. Zvýšili sa tak jeho náklady na bývanie, jeho priemerný plat je 1000.- Eur, čiže je v mínuse 300.- Eur. Pokiaľ ide o stretávanie sa s maloletými deťmi, tak je s deťmi v kontakte, viac krát detí chcel zobrať, raz boli choré, raz mali svoj program, raz boli v karanténe. V opatrení kde sú deti určené už dávno nič neplatí. Zmenili sa mu životné náklady, byt je prázdny bez nábytku. Súd nesprávne postupoval pokiaľ jeho pôžičku vo výške 10 000.- Eur, ktorú potreboval na zakúpenie najnutnejších vecí ako bolo posteľ, vankúše na ňu neprihliadol. Matka všetky svoje príjmy neuviedla tak súd neprihliadal na jeho návrh a nerozhodol dôsledne a správne.

8. Matka podala písomne vyjadrenie k odvolaniu otca v ktorom uviedla, že otec hrubo a tendenčne zavádza súd. Rozsudok považuje za správny. Dôvodom pre rozpad manželstva bolo fyzické a psychické týranie a alkohol na strane manžela ako aj mimomanželské pomery. Majetkové pomery otca sú veľmi dobré, má trvalý pracovný pomer so stabilným platom a príplatkami, valorizáciou, trojizbový byt v centre mesta, zahraničné dovolenky, wellness pobyty. Starostlivosť o deti a stretávanie sa sú veľmi chabé. Životné nároky sa deťom zvyšujú. Navyše tvrdí, že otec má možnosti a schopnosti, nevyužíva ich na čo ho niekoľko krát upozornil súd ako sú jeho možnosti vyššieho zárobku. Otec žije v spoločnej domácnosti od roku 2016 s priateľkou a maloletým synom tak že nie je pravda, že musí sám znášať náklady na existenciu. Príjem domácnosti je minimálne celkovo 2000 až 3000.- Eur. Priateľka pracuje rovnako v danej spoločnosti ako otec. Navyše poukazuje na to, že otec má možnosti kariérneho rastu, ktoré však ako keby nevyužíval. Kolízny opatrovník bol na šetrení pomerov a zistil, že deti majú vytvorené vhodné podmienky.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie

pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny v napadnutých výrokoch .

10. Podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci. Súd prvej inštancie vykonal v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné na posúdenie existencie predpokladov pre zmenu rozsahu výživného zo strany otca. Výsledky dokazovania jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu odchýliť. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predostreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zníženie výživného.

13. Odvolateľ nesúhlasí so zamietnutím návrhu, považuje rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu za nesprávne, súd sa nevyrovnal dostatočne s jeho tvrdeniami o dôvodoch pre zmenu výživného, ktoré sú dané na jeho strane.

14. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 C.s.p. i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). C.s.p. v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

16. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod.

17. Posúdiac zistený skutočný stav vo veci jednotlivito a vo vzájomných súvislostiach a odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci neboli splnené hmotnoprávne podmienky na zníženie vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom. Súd správne konštatuje, že na strane maloletých detí doba, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného aj keď ide o dobu 2 rokov znamená , že deti sú vekovo staršie, vzrástli im náklady v súvislosti s návštevou školy, nakupovaním školských pomôcok, u maloletého O. sa zvyšujú náklady s nástupom prípravku do základnej školy. Náklady na výživu maloletých detí nie sú žiadnym spôsobom oproti stavu v čase pôvodného rozhodovania znížené. Nakoniec túto skutočnosť otec ani nepopiera. Matka v priebehu konania predložila súdu dostatočným spôsobom špecifikáciu nákladov na výživu všetkých maloletých detí s uvedením nákladov, ktoré sú nevyhnutné a potrebné na ich výživu a zároveň aj s uvedením

nákladov, ktoré maloleté deti ako oprávnené majú avšak nie je možné ich celkom uspokojiť v dôsledku príjmových pomerov oboch rodičov. Náklady, ktoré sú predložené a tvrdené matkou nie sú neprimerane vysoké, korešpondujú s charakterom súčasnej doby. Vo vzťahu k maloletému O. je stále potrebné prihliadnuť na jeho zdravotný stav aj keď matka poberá kompenzačný príspevok, tá výška kompenzačného príspevku nie je žiadnym spôsobom vysoká s prihliadnutím na to, že maloletý O. má zvýšené výdaje na svoju výživu. Ďalej sú to náklady, ktoré súvisia s cestovným pre maloleté deti, s nákladmi na vozenie maloletých detí na tréningy, teda to sú náklady na dopravu. Je potrebné sem zahrnúť náklady na drogériu, kozmetiku, ošatenie, stravné, obuv, školské pomôcky a potreby. U maloletých detí I. M. Q. sa navýšili náklady v súvislosti so školskými pomôckami, potrebami aj tým, že nastúpili na druhý stupeň základnej školy. Na čl. 38-48 sa nachádza špecifikácia výdajov matky pre všetky maloleté deti.

18. Súd prvej inštancie rovnako správne konštatuje, že nenastala zmena pomerov ani na strane povinného rodiča. Otec tvrdí, že jeho príjem sa znížil a to z dôvodu, že nepracuje už na 4 zmennej prevádzke. Poukazuje na zníženie príjmov oproti stavu pôvodného konania o minimálne 300.- Eur mesačne. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec v čase pôvodného konania v roku 2016 sám uviedol, že jeho príjem je vo výške 1100.- Eur. Býval u rodičov, mal cestovné výdaje do práce, náklady na stravu, ošatenie, náklady na telefón, náklady, ktoré má s deťmi počas styku keď realizuje. Poprel, aby v tom čase bol obchodným zástupcom spoločnosti Ď. spol. s.r.o. Z daného príjmu teda vo výške 1100.- Eur v čistom súd určil výživné spolu vo výške 550.- Eur na všetky 4 maloleté deti. Porovnávajúc príjem otca v čase rozhodovania o pôvodnom výživnom a v čase súčasnom je potrebné uviesť, že na strane otca nie je daná podstatná a závažná zmena v jeho príjmoch z pracovného pomeru, ktorá by odôvodňovala zmenu rozsahu stanoveného výživného. Otec je zamestnancom tej istej spoločnosti ako v čase pôvodného rozhodovania. Poukazuje na to, že v čase pôvodného rozhodovania náklady na bývanie mu platili rodičia, teraz sa mu tie náklady navýšili. Namietá, že súd neprihliadol, že v súčasnosti je jeho priemerný plat 1050.-Eur. Pokiaľ v čase pôvodného konania bol jeho príjem vo výške 1100.- Eur a dnes má byť tvrdený vo výške 1050.- Eur tak skutočne nejde o podstatnú a závažnú zmenu, ktorá by mala vplyv na zmenu výživného. V lustrácii v sociálnej poisťovni bolo zistené, že otec pracuje naďalej v spoločnosti A. S.Y. Slovakia s.r.o. od 17.03.2014. Pre zhodnotenie jeho príjmov za kalendárny rok 2019 až 2020 vyplýva, že vymeriavacím základom otca v období od 01.01.2019 do 12. mesiaca 2020 je suma od 1245,37 Eur až do 2101, 41 Eur. V mesiacoch 03, 04, 05 2019 sú jeho vymeriavacie základy cez 2000.- Eur, rovnako ako v mesiaci 08/2019, 12/2019, 09/2020 až 11/2020. Tieto príjmy otca nesvedčia o podstatnom znížení príjmu, ktorý má znamenať zmenu stanoveného rozsahu výživného. Pokiaľ ide o náklady, ktoré má v súvislosti s bývaním, tak je potrebné uviesť, že náklady na bývanie sú zohľadnené pri stanovení výživného a prihliada sa naň aj v súčasnosti, však tie náklady na bývanie nie sú neprimerane vysoké.

19. Je potrebné uviesť, že zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí a každé zníženie výživného musí byť odôvodnené existenciou závažných dôvodov. Neobstoja odvolacie námietky otca, že súd prvej inštancie sa nezaoberal jeho tvrdeniami a že ich nevyhodnotil pretože súd prvej inštancie naozaj sa zaoberal všetkými rozhodnými okolnosťami pre posúdenie dôvodnosti jeho návrhu. Nie je však možné prijať záver ako už bolo konštatované, že došlo na jeho strane k závažnej zmene pomerov.

20. Pomery na strane matky sú súdom zistené správne ako aj okolnosť, že žije v spoločnej domácnosti s priateľom, s deťmi. Boli zistené náklady na jej bývanie s tým, že na nákladoch na bývanie a poplatkoch, ktoré súvisia s bývaním sa pomernou časťou musia podieľať aj maloleté deti s prihliadnutím na ich podiel na nákladoch na bývaní. Ďalej je potrebné uviesť, že rovnako ako v čase pôvodného konania je v súčasnosti je potrebné prihliadnuť na otázku starostlivosti matky a výkon jej osobnej starostlivosti v prevažnej miere oproti otcovi.

21. Námietku vo vzťahu k nesprávnemu vyhodnoteniu splátok pôžičky súdom prvej inštancie považuje súd za nedôvodnú. Výdaje povinného rodiča, ktorým sú splátky pôžičky nie sú zahrnuté do výdajov ovplyvňujúcich rozsah stanoveného výživného. Výživné je osobným právom dieťaťa a má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

22. Otec si musí byť vedomý, že maloleté deti rastú, s pribúdajúcim vekom sa zvyšujú ich potreby. Je povinnosťou súdu v konaní o zmenu výživného prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, ktorý má relevanciu pri určovaní. Každé dieťa má právo mať jasný životný štýl, rastie, potreby sú zvýšené, je

potrebné prihliadnuť pri stanovení výživného aj na možné scenáre rozvoja vývoja dieťaťa a podrobiť to v krátkodobom a dlhodobom horizonte. Výživné znamená, že dieťa dostáva prostriedky a aj príležitosti, aby sa mohlo rozvíjať fyzicky, mentálne, duchovne, sociálnym zdravým, normálnym spôsobom, teda potreby dieťaťa pri stanovení výživného sú vnímané v najširšom slova zmysle a čo v najlepšom jeho záujme.

23. Právo na výživné je osobným právom každého dieťaťa. Dieťa má zo zákona právo na výživu. Explicitne je rodičom uložená povinnosť plniť si túto vyživovaciu povinnosť, pričom každá povinná osoba musí vždy, aj na úkor svojho minima, zabezpečiť výživu dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti má byť predovšetkým dobrovoľné, motivované skutočnosťou, že jej plnenie umožňuje zabezpečiť odkázanej osobe jej relevantne odôvodnené potreby.

24. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).